

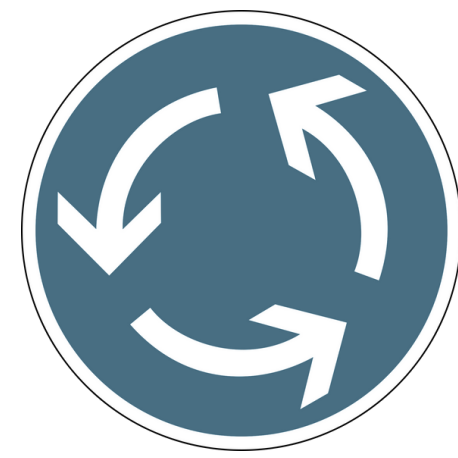
กรอบเศรษฐกิจหมุนเวียนสำหรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน:

จากหลักการสู่การปฏิบัติในอุตสาหกรรมนำร่อง

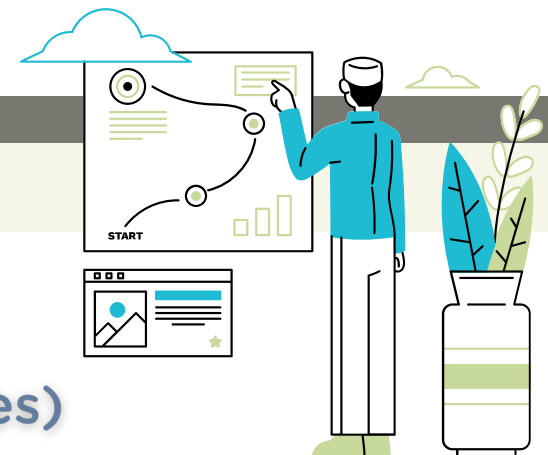
เศรษฐกิจหมุนเวียน

คือแนวคิดในการปรับเปลี่ยนจากระบบ “เศรษฐกิจเชิงเส้นตรง” (Linear Economy) ซึ่งครอบคลุมขั้นตอนตั้งแต่การแสวงหาทรัพยากร การผลิตสินค้า การขนส่งสินค้า การใช้งาน และการกำจัดขยะ มาสู่ระบบ “เศรษฐกิจหมุนเวียน” (Circular Economy) ซึ่งครอบคลุมกระบวนการผลิตสินค้า การใช้งาน รวมทั้งการนำกลับมาใช้ใหม่ หรือใช้เป็นวัตถุดิบรอบที่สอง (ผลิตภัณฑ์แบบหมุนเวียน)

เป้าหมายเชิงกลยุทธ์ (Strategic Goals)

- 1 การมีเศรษฐกิจที่สามารถปรับตัวได้ (Resilient Economy) ต่อการหยุดชะงัก (Disruption) ที่อาจเกิดจากความผันผวนและการเปลี่ยนแปลงของโลก
- 2 การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ (Resource Efficiency) เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ และก่อให้เกิดประโยชน์ด้านสิ่งแวดล้อม
- 3 การเติบโตที่ยั่งยืนและครอบคลุม (Sustainable and Inclusive Growth) ในด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล (Environment, Social and Governance : ESG)

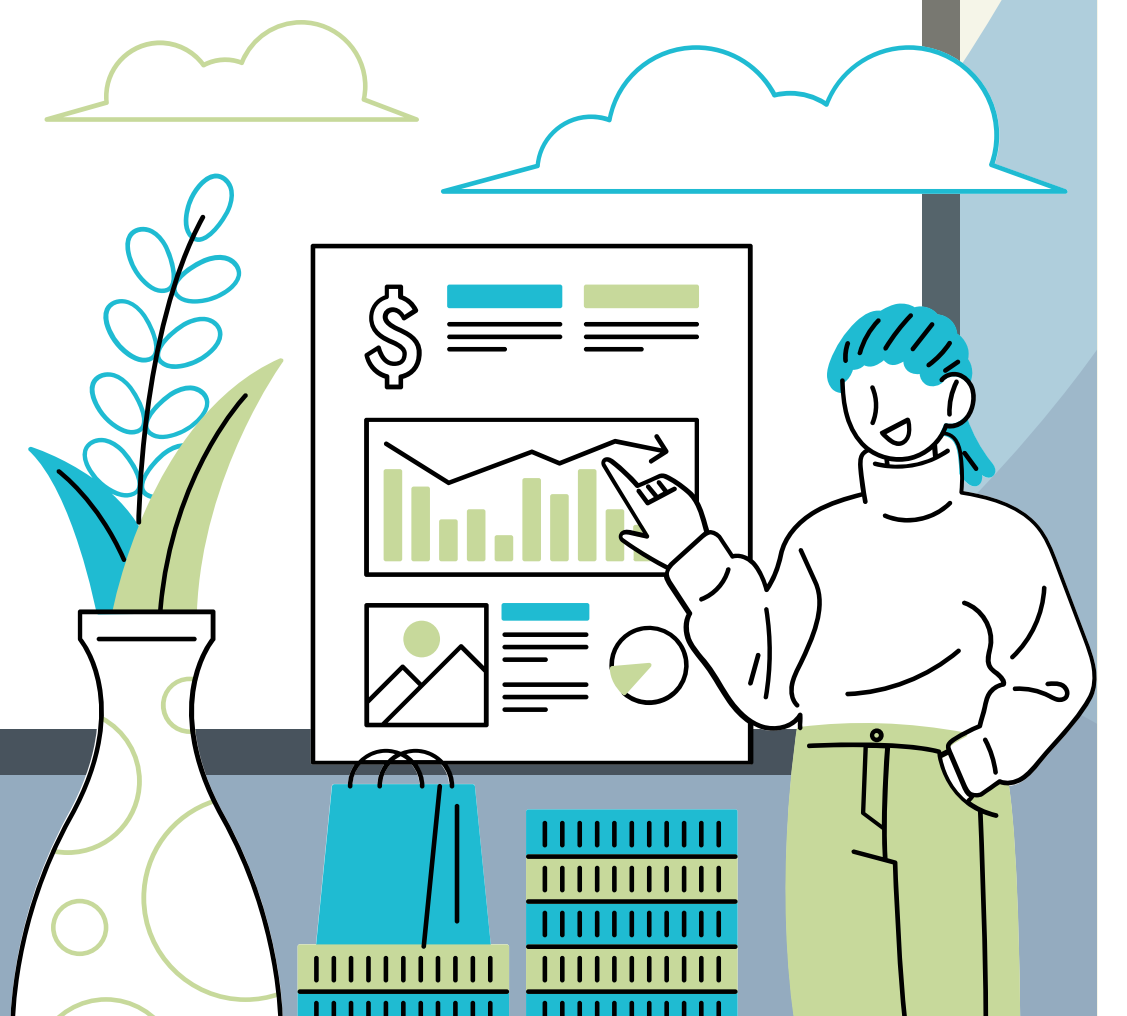

หลักการชี้แนะ (Guiding Principles)

- 1 ส่งเสริมการรวมกลุ่มของอาเซียนและพัฒนาห่วงโซ่มูลค่าของภูมิภาค
- 2 คำนึงถึงผลกระทบในวงกว้างต่อเศรษฐกิจและสังคม
- 3 เข้าใจสถานการณ์เฉพาะของแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียน โดยสนับสนุนการเติบโตในระยะยาวของภูมิภาค
- 4 ส่งเสริมการประสานงานในอาเซียน เพื่อแบ่งปันความรู้ ถ่ายทอดเทคโนโลยี และเสริมสร้างขีดความสามารถ
- 5 ประเมินความเป็นไปได้ ความยั่งยืน รวมทั้งการปฏิบัติได้จริงในมุมมองด้านการเงินและองค์กรที่จะดำเนินการ
- 6 คำนึงถึงนโยบายและแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practices) ในระดับนานาชาติ รวมทั้งนโยบายของพันธมิตรทางเศรษฐกิจหลักของอาเซียน

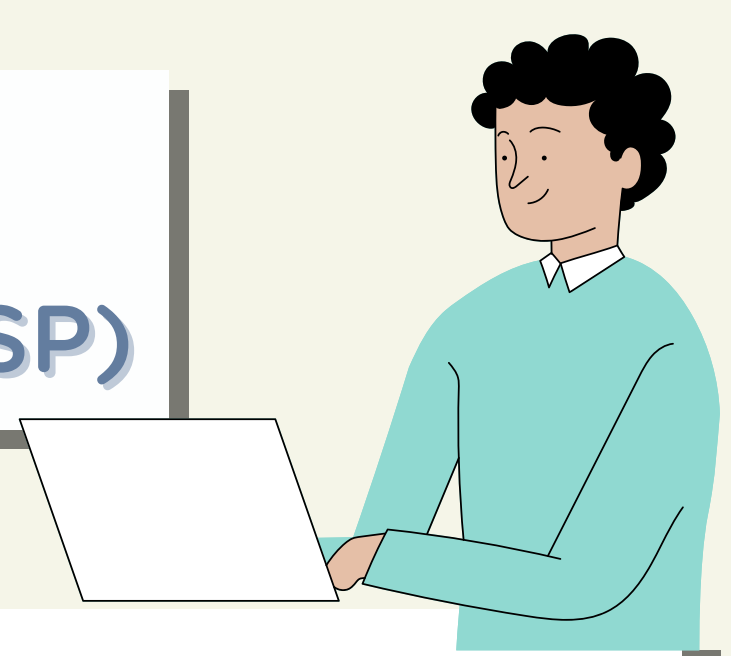
วัตถุประสงค์ของกรอบเศรษฐกิจหมุนเวียนสำหรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (Framework for Circular Economy for the ASEAN Economic Community)

- 1 กำหนดขอบเขตงานด้านเศรษฐกิจหมุนเวียนสำหรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและหลักการในการดำเนินงาน
- 2 จัดลำดับความสำคัญของยุทธศาสตร์และสาขาที่จะดำเนินงานเกี่ยวกับเศรษฐกิจหมุนเวียนในอาเซียน โดยคำนึงถึงการดำเนินงานปัจจุบันในทุกสาขาของประชาคมอาเซียน
- 3 เสนอกิจกรรมด้านเศรษฐกิจหมุนเวียนใหม่ที่เป็นไปได้ และแนวทางการทำความร่วมมือข้ามสาขา/ข้ามสาขาของประชาคมอาเซียนเพื่อสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจหมุนเวียน

ยุทธศาสตร์หลัก (Strategic Priorities: SP)

SP1

1

การปรับประสานมาตรฐานและการยอมรับร่วมกันเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์และบริการแบบหมุนเวียน (Circular Products and Services)

- 1 ศึกษากฎระเบียบทางการค้าที่สามารถสนับสนุนเศรษฐกิจหมุนเวียนในภูมิภาค
- 2 พิจารณากฎระเบียบระหว่างประเทศ มาตรฐาน และแนวปฏิบัติในปัจจุบัน ตลอดจนพัฒนาและสนับสนุนการใช้ประโยชน์ของข้อตกลงการยอมรับร่วม (MRA) สำหรับมาตรฐานสินค้าและบริการที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์แบบหมุนเวียน
- 3 ปรับประสานมาตรฐานของผลิตภัณฑ์แบบหมุนเวียนและบริการที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับ MRA และมาตรฐานขององค์กรรายสาขา รวมทั้งที่คาบเกี่ยวระหว่างเสาของประชาคมอาเซียน
- 4 ริเริ่มกิจกรรมการเสริมสร้างขีดความสามารถและแนวทางการพัฒนาในสาขาที่สำคัญ
- 5 สร้างความเข้าใจร่วมกัน รวมทั้งจัดทำมาตรฐานและเกณฑ์การจัดหมวดหมู่สำหรับผลิตภัณฑ์มือสอง การนำวัสดุกลับมาใช้ใหม่ การประดิษฐ์หรือผลิตซ้ำ และบริการที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลให้ภาคอุตสาหกรรมและผู้บริโภค

SP2

2

การเปิดกว้างทางการค้าและอำนวยความสะดวกในการค้าสินค้าและบริการ

- 1 ลดอุปสรรคทางการค้าที่ไม่จำเป็น รวมทั้งส่งเสริมการค้า การลงทุน และนวัตกรรมในสินค้า/บริการที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมเพื่อให้มีการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีด้านสิ่งแวดล้อมอย่างแพร่หลาย
- 2 สนับสนุนการเคลื่อนย้ายผลิตภัณฑ์และวัตถุดิบมือสองระหว่างประเทศ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการหมุนเวียนมากขึ้น
- 3 ส่งเสริมผลิตภัณฑ์และบริการด้านสิ่งแวดล้อมในแนวทางที่สอดคล้องกับประเด็นในการเจรจาระดับทวิภาคีและพหุภาคีของอาเซียน
- 4 สนับสนุนภาคธุรกิจในการบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทาน โดยให้คำปรึกษาธุรกิจที่ยังประสบกับอุปสรรคทางการค้าที่ไม่จำเป็น และสนับสนุนการทดสอบเทคโนโลยีใหม่ๆ
- 5 ทบทวนความตกลงและกฎระเบียบเพื่อพิจารณาบรรจุดัชนีด้านเศรษฐกิจหมุนเวียน รวมทั้งระบุมตรการที่ยังเป็นอุปสรรคทางการค้า

SP3

3

ส่งเสริมนวัตกรรม การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัล เทคโนโลยีสีเขียว และเทคโนโลยีใหม่ๆ

- 1 สนับสนุนการหารือและการทำความร่วมมือระหว่างภาคเอกชน ภาคการศึกษาและองค์กรการวิจัยภาครัฐที่รวมถึงคู่เจรจาของอาเซียน ตลอดจนผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจหมุนเวียน ในการส่งเสริม นวัตกรรม การจัดทำนโยบาย รวมทั้งการแลกเปลี่ยนความรู้และเทคโนโลยี
- 2 ส่งเสริมความร่วมมือที่สนับสนุนให้เกิดนวัตกรรมเกี่ยวกับเศรษฐกิจหมุนเวียน
- 3 จัดทำเครื่องมือที่เหมาะสมในการบริหารจัดการทรัพยากร เช่น ฐานข้อมูลแนวปฏิบัติที่ดี และเทคโนโลยี เป็นต้น เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และการประสานงานระหว่างภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง
- 4 ปกป้องทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมในเศรษฐกิจหมุนเวียน
- 5 สร้างโอกาสในการนำเทคโนโลยีมาใช้ เพื่อลดช่องว่างทางเทคโนโลยีระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน
- 6 ให้ความช่วยเหลือเพื่อรับมือกับความเสี่ยงที่เกิดจากช่องว่างทางเทคโนโลยีในการเปลี่ยนผ่านสู่เศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างเหมาะสม
- 7 พัฒนารอบนโยบายเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน และกลไกที่ส่งเสริมการดำเนินการด้วยความโปร่งใส

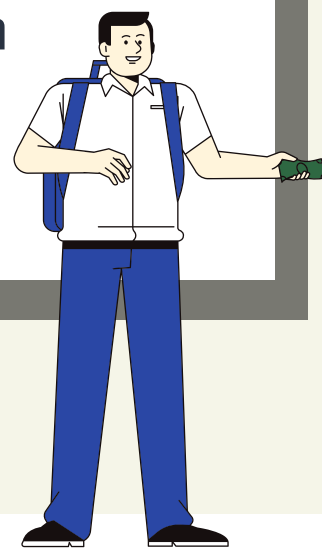

ยุทธศาสตร์หลัก (Strategic Priorities: SP)

SP4

ระบบการเงินที่แข่งขัน ได้อย่างยั่งยืน และการ ลงทุนที่มีนวัตกรรม

- 1 ใช้เครื่องมือทางการเงินใหม่ๆ ที่หลากหลาย และสอดคล้องกับมาตรฐาน/เครื่องมือที่มีอยู่ เช่น มาตรฐานพันธบัตรสีเขียวของอาเซียน (ASEAN Green Bond Standards)
- 2 ใช้นโยบายการคลัง/นโยบายด้านภาษี เช่น สร้างแรงจูงใจทางการคลังในการลงทุนที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เป็นต้น
- 3 ใช้เครื่องมือด้านการลงทุนและการลดความเสี่ยงเพื่อสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมให้ใช้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน
- 4 ปรับนโยบายการเงินและการลงทุน มาให้ความสำคัญกับการดำเนินธุรกิจ/การสร้างสาธารณูปโภคอย่างยั่งยืน การพัฒนาเทคโนโลยีสีเขียว รวมทั้งการมีส่วนร่วมของภาครัฐและเอกชนในการดำเนินการด้านเศรษฐกิจหมุนเวียน
- 5 อำนวยความสะดวกในการประสานงานระหว่างภาคการเงิน หน่วยงานที่กำหนดกฎระเบียบ และภาคเอกชน ในการพัฒนาเศรษฐกิจหมุนเวียน

SP5

การใช้พลังงาน และทรัพยากร อย่างมีประสิทธิภาพ

- 1 ส่งเสริมการประสานงานและความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน ภาคเอกชน และประชาคมอาเซียนในวงกว้าง เพื่อส่งเสริมพลังงานหมุนเวียนและการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ
- 2 พิจารณานโยบายในปัจจุบันเพื่อระบุนโยบายส่วนที่สนับสนุนและส่วนที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเศรษฐกิจหมุนเวียน
- 3 ส่งเสริมการดำเนินธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในห่วงโซ่อุปทานและกระบวนการผลิต รวมถึงการจัดการของเสียอย่างมีประสิทธิภาพ
- 4 ส่งเสริมบริษัทที่ลดการปล่อยปริมาณคาร์บอนและใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ
- 5 สนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานคาร์บอนต่ำและการขนส่งที่ยั่งยืน
- 6 ส่งเสริมการเกษตรอัจฉริยะและการเกษตรที่ยั่งยืน (Smart and Sustainable Agriculture) เพื่อสนับสนุนการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ
- 7 สนับสนุนการจ้างงานและเพิ่มทักษะแรงงานเพื่อรองรับผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ๆ รวมทั้งกระบวนการผลิตและการดำเนินธุรกิจที่ส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน

ปัจจัยขับเคลื่อน (Enablers)

- 1 กำหนดสถาบัน/องค์กรในการจัดทำกลยุทธ์และกิจกรรมที่ส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในระดับภูมิภาค
- 2 เพิ่มความรู้ความเข้าใจด้านสิ่งแวดล้อม กฎหมาย และความรับผิดชอบต่อสังคม รวมทั้งเสริมสร้างขีดความสามารถด้านเศรษฐกิจหมุนเวียนของทุกภาคส่วน
- 3 ใช้เทคโนโลยีจากการปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ 4 (4th Industrial Revolution) เช่น ปัญญาประดิษฐ์ หุ่นยนต์ Big Data และ Blockchain เป็นต้น สำหรับสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจใหม่จากเศรษฐกิจหมุนเวียน
- 4 เสริมสร้างความเป็นหุ้นส่วนและความร่วมมือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน

การดำเนินการในปัจจุบัน

1 ประเทศสมาชิกอาเซียนได้จัดทำแผนการดำเนินงานตามกรอบเศรษฐกิจหมุนเวียนสำหรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ปี พ.ศ. 2566-2573 (ค.ศ. 2023-2030) ซึ่งในระยะแรกได้ระบุอุตสาหกรรมนำร่อง 3 สาขาที่จะมุ่งเน้นการดำเนินการตามกรอบเศรษฐกิจหมุนเวียนเพื่อให้เกิดการปล่อยปริมาณคาร์บอนที่ลดลงในอาเซียน ได้แก่

พลังงาน

ขนส่ง

การเกษตร

2 ระยะเวลาดำเนินการ

ระยะที่ 1 กำหนดทิศทางสำหรับการเปลี่ยนผ่านสู่เศรษฐกิจหมุนเวียนภายในปี พ.ศ. 2568 (ค.ศ. 2025) ซึ่งครอบคลุมการกำหนดมาตรฐาน กฎระเบียบ รวมทั้งแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ของผลิตภัณฑ์แบบหมุนเวียนและบริการที่เกี่ยวข้อง โดยสมัครใจ

ระยะที่ 2 แผนการดำเนินงานภายในปี พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030) มีเป้าหมายเพื่อกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนผ่านสู่เศรษฐกิจหมุนเวียนในเชิงปฏิบัติ

